

سەردانى گۆرستان

م/مالك رفعت

بگىرى لە كىردارى خراب، ئەمە مەبەستە لە
سەردانى گۆرستان، بۆ پەند و (عېبەرت)
وەرگرتن وەك پىغەمبەرى
خوا ﷺ فەرموویەتى: ﴿﴾

(.) ﴿﴾

واتە: من لە سەرەتادا قەدەغەم
کردبوو كەوا سەردانى گۆرستان بکەن،
بەلام سەردانى بکەن، چونکە بەپراستی
پەندو ئامۆژگارى زۆرى تىدايە، وە
ووتەيەك نەلین كەوا پەرەردگارى پى
تورە بىت.

وە هەرەها لە فەرموودەيەكى تردا
پىغەمبەرى خوا ﷺ فەرموویەتى:

(.) ﴿﴾

واتە: من لەسەرەتادا قەدەغەم کردبوو
كەوا سەردانى گۆرستان بکەن، بەلام
سەردانى گۆرستان بکەن، چونکە
بەپراستی دلتان نەرم دەكات، و فرمیسك

() - () : () .

() - () : () .

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام
على نبينا محمد وعلى آله وصحبه
أجمعين، وبعد:

دەبىت بزانریت بۆ
سەردانى گۆرستان دەكریت؟

لە پراستیدا سەردانى گۆرستان
سودىكى زۆرى هەيە بۆ كەسێك باوەرى
بە پۆزى داويى هەبىت، مەبەست لە
سەردانى گۆرستان ئەوەيە كەوا مەوۆف
بەگشتى و موسلمان بە تايبەتى يادى
ئەو بکاتەو كەوا لەپاش مردن زیندوو
بونەو و لىپرسینەو و پاداشت و سزا
هەيە لەسەر كىردارى چاك و خراب، وە
بىربكاتەو ئەو مردووانەي كەوا تۆ ئىستا
سەردانى گۆرەكانيان دەكەيت وەكو تۆ
زیندوو بوون لە دونیادا بەلام ژيانيان
كۆتايى هات و جارىكى تر ناگەپینەو بۆ
ژيانى ئەم دونیايە، وە پەشيمان
بوونەو هیش دادى هىچ كەسێك نادات، وە
كاتێك بىر لەم باسانە دەكەيتەو دەبىت
بەهاندرێك بۆت بۆ ئەوەي زیاتر سوور
بىت لەسەر كىردارى چاك و خۆت بە دوور

هەرکه سیک هاوار بکاته مردوو یان
 بیارپیتته وه له گۆرپو مهرقه د و شه خص
 ونه زرگاودارو بهرد ئه و شیرک و هاوه لی
 برپار داوه بۆخوای تاک و تهنه له
 په رستندا، با هه رچه نده ئه و مردووه
 یان خاوه ن گۆره که ییش پیاو چاک بوو
 بیت، چونکه ئیمه ی موسلمان فه رمانمان
 پیگراوه تهنه خوا بپه رستین و تهنه
 هاوار بکه یینه خوا و تهنه له و بیارپینه وه
 ئه مه مانای ئیسلامی راسته قینه یه، نه ک
 وه ک ئه و کارانه ی که وا ئه مپۆ ده کرین له
 سه ر گۆرپستان و گۆرپی پیاو چاکان،
 به داخه وه هه ندی کس هه یه کاتئ
 ئامۆژگاری ده که ییت و پیی ده لیت هاوار
 مه که ره مردوو و نه زر مه که بۆیان و
 مه پارپیره وه لییان له وه لامدا ده لیت: من
 نایان په رستم، ئه م پیاو چاکانه رپز و
 پایه یان به رزه لای خوا بۆیه داوایان لی
 ده که م و هانا یان بۆدینم !

به لام ئه گه ر به جوانی له قورئانی
 پیروز و فه رمووده کانی پیغه مبه ر ﷺ
 وورد ببینه وه ده بینین ئه و که سانه ی که وا
 خوای گه وره له قورئاندا باسیان ده کات
 که وا بی باوه ر بوون هه ر ئه م کارانه یان
 ده کرد که وا هه ندیک له خه لکانی ئه مپۆ
 ده یکه ن، وه ک: پارانه وه و هاوار کردن و
 نه زرکردن بۆ گۆرپی مردووان و ته واف
 کردن و ئاژه ل سه ربهرین له سه ر

له چاوتان ده رده هینئ، و پاشه رۆژتان
 بیرده خاته وه، وه کاتیک که سه ردانی
 گۆرپستان ده که ن ووته ی خراپ و نابه جئ
 مه لئین.

ئیمامی (النووي) (په حمه تی خوای
 لی بییت) فه رموویه تی: (له
 فه رموده که ی پیغه مبه ردا ﷺ) که
 فه رموویه تی: " لا تقولوا هجرأ " ^(۱)
 والهجر: واته قسه ی به تال و ناته و او
 ونا رپیک، هه روه ها ده فه رمیت: بۆیه
 له سه ره تای ئیسلامه وه سه ردانی
 گۆرپستان قه ده غه کرابوو چونکه ئه و
 خه لکه ی که وا پیغه مبه ر ﷺ له
 گه لیاندا ده ژیا تازه موسلمان ببوون و
 تازه له کوفر رزگاریان ببوو، به لام پاش
 ئه وه ی که وا ئاینی ئیسلام به رپا بوو، و
 به جوانی روون کرایه وه، پاشان رپگه درا به
 سه ردانی گۆرپستان، بۆ ئه و مه به ستانه ی
 که باسمان کرد ^(۳).

به لام ئه گه ر سه ردانی گۆرپستان بۆ ئه م
 مه به ستانه نه بوو به لکو بۆ مه به ستی
 خراپ و نابه جئ بوو وه ک: پارانه وه له
 مردووه کان، و ته واف کردن به ده وری
 گۆرپه کان، و ئاژه ل سه ربهرین له سه ریان،
 و نه زر کردن بۆیان که له م سه رده مه دا
 باوه وده کرین، ئه مانه هه مووی هه رامه و
 به لکو هاوه ل برپاردان و شیرکن (واته:

() - بروهانه کتیبی: () : (۵ / ۳۱۰) .

وہ ئەویش بزانه کهوا هاوہلّ بریاردان
بۆ خوای تاکو تەنھا دەبیته هۆی بەتال
بوونەوہ وپوچەلّ کردنەوہی کارە
چاکەکانی مرۆڤ وەک خوای گەورە
دەفەرمیّت:

﴿ [سورة الزمر : ٦٥] .

واتە: ئەگەر هاوہلّ بریار بدەیت بۆ
خوای تاك و تەنھا ئەوا کردەوہ کانت
پوچەلّ دەبیتهوہ، و لە پاشە پۆژیشدا
رەنجەرۆ و زەرەرمەند دەبیّت .
وہباش بزانه کهوا هاوار کردنە گۆپی
پیاوچاکان و شەخص و دار و بەرد هیچ
سودیکی نییە و وەلامت نادەنەوہ وەک
خوای گەورە دەفەرمیّت:

﴿

[:] .

واتە: داوا مەکە و مەپارێرەوہ جگە لە
خوا لە شتانیک کهوا سودت پێ ناگەینئ
و زیانیشت لئ لاندات، وە ئەگەر وات
کرد ئەوا تۆ لە موشریک و هاوہلّ
بریار دەران دەبیّت، هەرودھا دەفەرمیّت:

﴿ [الأحقاف : ٥ - ٦] .

واتە: کئ هەیه گومرا تر بیّت لەو
کەسە ی کهوا دەپارێتەوہ و هاوار دەکات
لە غەیری خوا، هاوار دەکاتە کەسانیک

گۆرەکانیان ئەم کارانە هەمووی پەرسنن
(عیبادەتن) نابئ بۆ کەس ئەنجام بدیّت
جگە لە خوای بالادەست ، چونکە
هەرکەسێک عیبادەت بۆ دروست کراویکی
خوائەنجام بدات- جا ئەو دروست کراوہ
مردوو بیّت یان قەبر بیّت یان دار بیّت یان
شەخص بیّت- ئەوا ئەو کەسە هاوہلّ
پەیداکار و (مُشْرِك) لە چونکە پەرسنی
(عیبادەتی) بۆ غەیری خواجئ بەجئ
کردووہ، وە ئەم کارانەیش وەک زانیت
عیبادەتن و ئەنجام دانی بۆ هەرکەسێک و
هەر شتیکی بیّت جگە لە خوای گەورە ئەوا
هاوہلّ بریار دانە بۆ خوای تاك و تەنھا .

وہ هەر کەسێک هاوہلّ بریار بدات بۆ
خوای گەورە ئەوا خوای گەورە هەر پەشە
کردووہ کهوا بەهەمیشە ی و هەتا هەتایی
لە دۆزەخدا دەبھیلتەوہ و لئیی خۆش
نابیّت وەک لە قورئان دا فەرمویەتی :

﴿

﴿ [سورة النساء : ١١٦] .

واتە: بەدلّ نیایی خوای گەورە نابورئ
و خۆش نابئ لە کەسێک کهوا هاوہلّ بۆ
بریار دابیّت، وە خۆش دەبیّت لە هەموو
تاوانیک تر جگە لە شیریک و هاوہلّ
بریاردان ئەویش بۆ کەسێک کهوا خوا
ویستی لئ بیّت، وە هەرکەسێک هاوہلّ بۆ
خوا بریار بدات ئەوا زۆر زۆر گومرا بووہ .

خوای گه وره که سانیکى تریان کردووه به
په رستراوی خویمان له ئه ولیاو پیاو چاکان
و عیباده تیان بۆ ئه نجام ده دهن، کاتیک
لئیان بپرسی بۆچی په رستن ئه نجام
ده دهن بۆ ئه و گۆپ و دار و به رد
و پیاو چاکانه !؟

له وه لامدا ده لئین: ئیمه نایان
په رستین، به لکو داویان لی ده که یین
تاوه کو ئه و پیاو چاکانه و ئه و مردوانه له
خوا نزیکمان بکه نه وه، چونکه ئه مانه
خاتریان لای خوا زوره به لکو خوا له
به رخاتری ئه م مردوانه و له بهر ئه م دار و
به ردانه لیمان خوش بیی، به لام خوای
گه وره و میهره بان ده فه رمیت:
به دلنیا یی په وه خوای گه وره بپیار ده دات
له نیوانیاندا له سه ر ئه و جیاوازی یه ی که وا
بویانه له سه ر ئاین، وه خوای گه وره
پنیمایی که سیك ناکات که وا بی باوه پ و
کافر و درۆزن بیی، ئه وه ی که وا
ئامۆژگاری چاک ده کری و پښگای راستی
بۆ روون ده کری ته وه به لام واز ناهینیت
له پښگای کوفر و گومرایی، چونکه
هه رچه ند باسی پښگای راستی بۆ بکه ی
ئو به درۆی ده خاته وه.

جا خوینه ری به ریز ئیستایش له و
خه لکانه زۆر زۆرن ! وه کاتیک بانگیان
ده که ییت بۆ سه ر پښگای راست بۆ سه ر
ئیسلامی پیروژ به لایانه وه سه یره !

که وا گوئی یان له هاواری ئه و نییه، وه تا
پۆژی دوایش وه لامی هاوار و پارانه وه که ی
ناده نه وه و ئه وان بی ئاگان له هاوار
کردنی ئه م هاوه ل بریاره رانه ، وه
کاتیکیش خه لکی کۆده کری ته وه بۆ
لئپر سینه وه ئه وان ه ی که وا په رستراون
ده بن به دوژمنی ئه و که سانه ی که وا له
دونیادا په رستوو یانن .

چونکه پارانه وه په رستنه (عیباده ته)
و خوای گه وره به په رستن باسی کردوه و
پنڤه مبه ری خوایش ﷺ فه رموو یه تی :
(۴)

واته: پارانه وه په رستنه (عیباده ته).
وه هه ر که سیك بلایت من نایان
په رستم به لکو وه ک واسیته یه ک داوی لی
ده که م بۆ ئه وه ی له خوا نزیک بکه نه وه،
ئو ئه م واسیته دانانه خو ی له خویدا
دروست نییه و به لکو کوفره، وه ک خوای
گه وره له قورئانی پیروژدا ده فه رمیت:

﴿سورة الزمر : ۳﴾ .

واته: ته نها بۆ خوايه دینداری و خوا
په رستی پاک و پوخت به دل سوژی ونیه ت
پاک یی په وه، وه ئه و که سانه ی که وا جگه له

() () : () ()
() : () .

وه کاتیك ئامۆژگاریان دەکەیت که پارانهوه و تهواف کردن و نهزر کردن عیبادهتن و نابیت بۆ هیچ کهسیک و هیچ شتیك ئەنجام بدریت تهنها بۆ خوا نهبیت، دهلین ئەم قسانه سهیره، بهلام نازانن سهیر ئەوهیه کهوا ئەوان هاوهلیان بۆ خوا برپار داوه بهخویان بزنانن یاخود نهزانن.

خوینهری بهپرز وهك بۆمان دهركهوت سەردانی گۆرستان بۆ سوود وەرگرتنه ، بۆ ئەوهیه کهوا زیاتر باوهرمان پتهوبیت و زیاتر ترسی خوای گهوره له دلەکانماندا بچهسپینیت، و زیاتر یادی خوای گهوره بکهینهوه و بهردهوام له چاکهکاری دا بین و به دوور بین له کرداری خراب و ناپهسەند، ئەمه بوو مهبهست له سەردانی گۆرستان.

بۆیه دروسته و پهوايه سەردانی گۆری بئى باوهپیش بکهیت بۆ ئەوهی پهندی لئى وهبرگريت و زیاتر بگهڕیتهوه بۆ لای خوا، له فەرمودهیهکی (صحیح) دا هاتوو جارێکیان پیغهمبەری خوا ﷺ

﴿ (۵) .

واته: پیغهمبەری خوا ﷺ سەردانی گۆری دایکی کرد، له سهەر گۆرهکهی

دهستی کرد به گریان و دهگریا، ئەوهنده گریا تاوهکو ئەوانهی دهووروبه ریشی هینایه گریان و ئەوانیش دهستیان کرد به گریان، وه فەرمووی: داوام کرد له پهروهردگارم ریگهه بدهات داوای لئى خوشبوون بکهه بۆ دایکم، ریگهه نهدام، وه داوام کرد کهوا ریگهه بدهات سەردانی گۆرهکهی بکهه ریگهه دام، وه ئیوهش سەردانی گۆرستان بکهه چونکه سەردانی گۆرستان مردنتان دینیتتهوه یاد.

سـوننهتهکانی سـەردانی کردنی گۆرستان :

۱- کاتیك دهچیت بۆ گۆرستانی موسلمانان به مهبهست پهند و ئامۆژگاری وەرگرتن سوننهته سهلامیان لئى بکهیت : وهك پیغهمبەری خوشهویستمان ﷺ هاوهلانی خوی فێردهکرد کهوا ئەگەر چوونه سهەر گۆرستانی موسولمانان بلین: ﴿

()

﴿ (۶) .

واته: سلأوی خواتان لئى بیت ئەهی ئەهلی ئەم گۆرستانه له باورداران و موسلمانان، ئیمهیش (إن شاء الله) پیتان دهگهین ، ئیوه پیشمان کهوتن، و ئیمهیش بهشوینتان دین، وه داوادهکهه

(()) : (()) .

(()) : (()) .

له خوای گه وره له ئۆوه و ئیمه ییش خوۆش بییت.

۲ = وه سوننه ته دوعای خیریان بۆ بکهیت و داوا بکهیت له خوای گه وره له تاوانه کانیان خوۆش بییت: وهک عائیشه ی دایکمان (خوایان لئ پازی بییت) فهرموویه تی:

ﷺ

()

واته: پیغه مبه ر ﷺ دهرده چوو بۆ گۆرستانی به قیغ، دوعای خیری بۆ دهکردن، عائیشه (خوایان لئ پازی بییت) پرسیار لئ کرد ئه ویش فهرمووی: من فهرمانم پی کراوه له لایه ن خواوه که وا بۆیان بیاریمه وه.

وه سه لام کردن و دوعای خیر بۆ کردن ته نها بۆ مسولمانان ده بییت، واته ئه گهر چوینه سه ر گۆری بی باوه ریک یان گۆرستانی بی باوه ران، نه سلایان لئ ده کهین، وه نه دوعای خیریان بۆ ده کهین، چونکه دروست نییه وهک له قورئاندا هاتوو ه خوای گه وره فهرموویه تی:

() - () : (/)

" " : () .

التوبة : ۱۱۳]. واته: بۆ پیغه مبه ر ﷺ و بیرواداران نییه وه نابیی داوای لیبوردن و لیخوۆشبوون بکهن له خوا بۆ بی باوه ران و هاوه ل پیداکه ران با هر چه نده نزیکتان بن وهک دایک و باوک، پاش ئه وه ی که بۆیان پوون بووه وه که ئه وان دۆزه خین، واته به بی باوه ری مردوون.

به لکو مروقی سه رسه خت و بی باوه ر ده بییت له پاش مردنی موژده ی دۆزه خی پی بدهیت وهک پیغه مبه ر ﷺ فهرموویه تی: ()

واته : هر کاتیک تیپه ر بوویت به لای گۆری بی باوه ریکدا ئه وا موژده ی ئاگری پی بده .

* ئه و شتانه ی که حقرامة لة طوورستاندا ئه نجام بدرین : پیویسته بزانییت که وا هه ندی کاری نابه جی هه یه نابیی بکرییت، چونکه ئه و کارانه تاوانن ئه گهر ئه نجام بدرین : **یه که م؛** گۆر (قبر) هه لبه ستن به گه چو چیمه نتۆ و ئه و شتانه .

دووهم؛ دانیشتن له سه ر گۆر.

() - () : () : () .

سێهەم: خانوو دروستکردن لەسەر گۆرستان یان مزگەوت دروستکردن لەسەری.

چوارەم: خۆل زیادە کردنە سەر گۆر واتە نابێ خۆلی سەر گۆرە که لەیەك بست (شەر) زیاتر بەرز بکریتهوه.

پنجەم: نووسینی ئایەت و شیعر و ئەو شتانە، کهوا ئەمانە هەمووی باوہ و دەکریت لە ناو گۆرستانی مسوڵمانان .

بەلگەیش لەسەر نادروستی ئەم کارانە زۆرن لەفەرموودەکانی پێغەمبەرەری خۆشەویستمان ﴿ ﷺ ﴾، جابری کوری عبداللە (خوایان لی پازی بییت) دەفەرمییت: ﴿ ﷺ ﴾

() ﴿ () . واتە: پێغەمبەرەری خوا ﴿ ﷺ ﴾ قەدەغەیی کردووہ گۆر هەلبەستریت و گەچ کاری و چیمەنتۆ بکریت، وە یان لەسەری دابنیشریت، وە یان خانووی لەسەر بکریت، وە یان خۆلی زیادەیی لەسەر بکریت وە یان لەسەری بنوسریت).

وہ لە فەرموودەییەکی تردا هاتووہ کہوا (أبو سعید الخدری) ﴿ ﷺ ﴾

دەیکریتتەوہ و فەرموویەتی: ﴿ ﷺ ﴾ (١٠)

شەشەم: نوێژ کردن پووہ و گۆر. چـونکہ پێغەمبەر ﴿ ﷺ ﴾ فەرموویەتی: ﴿ () ﴾

واتە: نوێژ مەکن پووہ و گۆرستان، واتە نوێژ مەکن بەرەو پوووی گۆر، ودامەنیشن لەسەر گۆر .

هەوتەم: نوێژ کردن لەناو گۆرستان. چونکہ پێغەمبەر ﴿ ﷺ ﴾ دەفەرمییت: ﴿ () ﴾

واتە: زەوی هەمووی مزگەوتە و شیاوہ بۆ نوێژ کردن تەنھا حەمام و گۆرستان نەبییت .

وہ ئەنەسی کوری مالک ﴿ ﷺ ﴾ فەرموویەتی: ﴿ () ﴾

واتە: پێغەمبەر ﴿ ﷺ ﴾ نوێژ کردنی لە نیوان گۆرستاندا قەدەغە کردووہ . ئەم فەرمودانە کہوا نوێژ کردنیان لە ناو گۆرستاندا قەردەغە کردووہ بۆ هەموو

() - () : () .
 () - () : () .
 () - () : () .
 () - () : () .
 () - () : () .

() - () : () .
 () - () : () .

نویسم: رۆیشتن و تیپه ربون به ناو
 گۆرستاندا به پیلاوه وه له بهر
 فهرموده که هی (بشیر الخصاصیة)
 ﴿ﷺ﴾ که فهرموویه تی: ﴿ﷺ﴾
 ... ﴿ﷺ﴾ ...
 :

﴿ﷺ﴾ ()
 واته: جارێکیان له گهڵ پیغه مبهری
 خوادا ﴿ﷺ﴾ پیم ده کرد ... تاوه کو
 رۆیشته سه ر گۆرستانی موسلمانان ...
 بینی پیاویک به ناو گۆرستاندا ده پوات و
 جوتی نه علی له پی کردووه ، پیغه مبهر
 ﴿ﷺ﴾ پیی فهرموو : ئه ی کابرای نه عل
 له پی، نه عله کانت داکه نه، کابراش
 ته ماشای کرد، که پیغه مبهری ﴿ﷺ﴾
 ناسی، نه عله کانی داکه ندو فرپی دایه
 ده ره وه ی گۆرستان.
دویم: شکاندن ئیسکی مردووی
 موسلمان، ئه ویش به چه ند هۆیه ک ده بیته .
 یه که م به هه ل گێرانه وه ی گۆره که
 به بی عوزر، یان تیپه ربون به سه ر
 گۆره کاند ، گۆپی وا هه یه کۆنه و
 ته پیوه، تیپه ربون به سه ر گۆره کاند

() - () : ()
 () : ()
 () : ()

نویژیکه فه رز بیته یان سوننهت، وه
 هه ره ها نویژی مردویش ده گریته وه
(صلاة الجنزة) مه گه ر که سیك مرد بیته
 و نیژا بیته ئه و کاته دروسته نویژی
 مردووی له سه ر بکه یت له ناو گۆرستان .
هه شتم: مزکه وت دروستکردن له سه ر
 گۆرستان.

﴿ﷺ﴾ ده فه رمیته: ﴿ﷺ﴾

﴿ﷺ﴾ ()
 واته: له عنه تی خوا له گاورو جووله که
 بیته، چونکه گۆپی پیغه مبه ره کانیا ن
 کردووه به مزگه وت واته: نویژیان تییدا
 ده کرد.

وه هه وره ها ده فه رمویته: ﴿ﷺ﴾

﴿ﷺ﴾ (۱۵)
 واته: له عنه تی خوا له جووله که بیته ،
 که وا گۆپی پیغه مبه ره کانیا ن ده کرد به
 مزگه وت و نویژیان له لای گۆره کانیا ن
 ده کرد .
 له بهر ئه مه هه رامه بۆ موسولمانان که
 نویژ بکه ن له لای گۆرستان یان مزگه وت
 بگه ن له سه ر گۆرستان.

() - () : ()
 () - () : ()
 () : ()

زیانی ههیه چونکه مرۆقی موسلمان به زیندوویی و مردوویی هه ر پیزی ههیه، له بهر ئهم فەرموودهیهی پیغه مبهه ﴿ ﷺ ﴾ که فەرموویه تی: ﴿

﴾ () .

واته: به پراستی شانگاندنی ئیسیکی مردوی موسلمان وه ک شانگاندنی وایه به زیندوویی.

بیانزیههه: قورئان خویندن له سهه گۆرستان.

له بهر فەرمووده کهی (أبو هریره) ﴿ ﷺ ﴾ که فەرموویه تی: پیغه مبهه ﴿ ﷺ ﴾ فەرمووی: ﴿

﴾ () .

واته: ماله کانتان مه کهن به گۆرستان، که قورئانی تیدا نه خوینن چونکه به پراستی شهیتان دوور ده که ویته وه له و ماله ی که و سورته تی (البقره) ی تیدا ده خوینریت.

که و بوو ئه و که سانه ی که و له سهه گۆرستان قورئان ده خوینن بو مردووه کان کاریکه پیچه وانه ی ئایینی ئیسلامه، و خراپیان کردوه نه ک خیر و چاکه.

() - () : () .

() - () : () .

دوانزیههه: نابییت له کاتی که داوهی خیر ده که ی بو مردووه کان و داوای لی خویش بوونیان بو ده که ی روو بکه یته گۆره کان، چونکه کاریکی ناشه رعیه، به لکو ده بییت روو بکریته قیبله .

ئیمامی (النووی) فەرموویه تی: ﴿

﴾ " "

﴾ () .

واته: هه ر که سیک ویستی سلاو بکات له مردوویه ک ئه و له لای رووی گۆره که ی سلاوی لی ده کات، وه ئه گه ر ویستی دوعا بکات له و جیگه یه لاده چییت و روو له قیبله ده کات.

وه زۆریه ی زانایانی ئیسلام وایان فەرمووه .

سیانزیههه: سه فه ر کردن و خو ئاماده کردن بو گۆرستان به نیازی مانه وه و پاداشت وه رگرتن.

له بهر فەرمووده کهی (أبو هریره) ﴿ ﷺ ﴾ که فەرموویه تی: پیغه مبهه ﴿ ﷺ ﴾ فەرمووی: ﴿

() - () : (/) .

بكهين كهوا ئه گهر چوونه سهر گورستان
 بو پهنه (عيرهت) وه رگرتن بزنانن كارى
 چاك كامهيه و كارى خراپ كامهيه، بهلكو
 توشى كوفر و بیدعه و تاوان نه بن.

وصلی الله وسلم علی رسولنا محمد
 و علی آله و صحبه أجمعین .

واته : خوٲان مه پيچنه وه و سه فهر
 مه كهن به نيته تي خير و پاداشت ته نها بو
 سي مزگه وت نه بيت، مزگه وتي حه رام
 (كه عبهي پيروزه)، وه مزگه وتي
 پيغه مبه ر ﷺ كه له شاري مه دينه دايه،
 وه مزگه وتي نه قصي كه له ولاتي
 فه له ستين دايه .

ته نها بو نه م سي مزگه وته ره وايه خوٲ
 ناماده بكه ي به نيته تي مانه وه بو خوا
 په رستي كهوا ريگه ي دووري بو بگريته
 بهر .

كه وابو زانيمان مه به ست له سه رداني
 گورستان بوچي يه، وه هه روه ها زانيمان
 هاوار كردنه مردوو يان ته واف كردن به
 ده ور گوږدا كوفره، وه زانيمان چ شتيك
 سوننه ت و چاكه له گورستاندا بكرت،
 وه چ شتيك تاوان و سه ريچي يه نه گهر له
 گورستاندا بكرت، هه روه ها شتي تريش
 ماوه به لام له بهر نه بووني كات ده رفه تمان
 نه بوو باسيان بكه ين ، به لام سوپاس بو
 خواي گه وره زور شتي گرنگ بوون
 كرايه وه بو خوينه ران .

وه پيوسته له سه ره هه موومان
 به جواني ناموزگاري خوشكان و برايانمان

() - () : () ()
 () : () .